

----- Forwarded message -----

From: Info@n-va.be <info@n-va.be>

Date: mer. 6 févr. 2019 à 15:17

Subject: Toegang tot de rechter voor iedereen

To: pjpt.prvi@gmail.com <pjpt.prvi@gmail.com>

Geachte mevrouw/heer,

Dank voor uw schrijven d.d. 17 januari jl. Ook mij ligt de toegang tot het recht voor iedereen, nauw aan het hart, zoals u zal kunnen merken in onze standpunten omtrent de door u aangehaalde punten.

1. **De kosten die rechtzoekenden moeten dragen (rolrechten, 21% B.T.W. op de erelonen van advocaten, kosten verboden aan de overgang naar de digitalisering, enz.) aanzienlijk verlagen**

De griffierechten en rechtsplegingsvergoeding werden inderdaad verhoogd deze legislatuur om hen beter te aligneren op de werkelijke kostprijs van een gerechtelijke procedure. Desondanks blijven de griffierechten vrij laag in vergelijking met een aantal ons omringende landen (Nederland, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk).

De toegang tot het gerecht zal evenwel vergemakkelijken omdat het rolrecht niet automatisch een financieel nadeel zal inhouden voor de verzoekende partij daar het voortaan *op het einde van het geding* zal moeten worden betaald door de in het ongelijk gestelde partij. Een partij die vrij zeker is van zijn gelijk, zal dus geen financiële hinderpaal meer ondervinden om een geding in te leiden. Voor insolventiezaken werd bovendien een vrijstelling ingevoerd. Tot 1 februari 2019 werden de rolrechten immers doorgaans in debet geboekt omdat de gefailleerde per definitie over geen financiële middelen meer beschikt. Deze praktijk zal nu verdwijnen en aldus een stuk gerechtelijke overlast wegwerken.

Voor mensen die recht hebben op kosteloze rechtsbijstand (m.a.w. op een pro deo advocaat), blijven de griffierechten wel geheel of gedeeltelijk gratis.

2. **De gevolgen van de hervormingen van de juridische bijstand van 2016 evalueren een systeem opzetten dat de toegang aan alle lagen van de bevolking, met inbegrip van de middenklasse**

De in 2016 doorgevoerde hervorming aan de juridische tweedelijnsbijstand heeft precies tot doel om het systeem betaalbaar te houden en de toegang tot justitie voor de mensen die het echt nodig hebben, te waarborgen. De betaalbaarheid van het pro deosysteem stond al 15 jaar onder druk. Sinds 2003 verdriedubbelde het budget van 23 miljoen EUR tot ca. 75 miljoen EUR, maar het aantal procedures steeg niet navenant. Sinds het najaar 2016 werd dan ook nog eens de Salduz-wetgeving uitgebreid.

Het systeem moest dan ook dringend worden hervormd zodat mensen die het echt nodig hebben, hiervan konden blijven genieten.

-Naast de bestaande gesloten begrotingsportefeuille werd er op voorstel van N-VA een Fonds voor Tweedelijnsbijstand opgericht om bijkomende financiële middelen te creëren om de tweedelijnsbijstand te financieren. Dit Fonds wordt gespijsd door gebruikers van Justitie die bijkomend een beperkt bedrag van 20 EUR moeten betalen (zowel strafrechtelijk veroordeelden, als verliezers in een burgerlijke of procedure voor de Raad van State of voor de Raad van Vreemdelingenbetwistingen). Mensen die recht hebben op pro deo bijstand zijn deze bijdrage evenwel niet verschuldigd.

-De “middelentoets” maakt het systeem in de eerste plaats socialer, omdat niet enkel meer zal worden gekeken naar de inkomsten, maar naar alle bestaansmiddelen (dus bijv. ook de huurinkomsten) van de persoon die kosteloze rechtsbijstand vraagt; m.a.w. het systeem wordt enkel voorbehouden voor de mensen die er echt nood aan hebben.

-Hervorming van het puntensysteem om te komen tot een billijke en rechtvaardige vergoeding van de pro deo advocaten; zo worden er bijv. meer punten toegekend aan minnelijke schikkingen die een procedure vermijden.

De inkomensdrempels kunnen wat ons betreft opgetrokken worden voor zover dat kan worden gefinancierd vanuit de bestaande gesloten enveloppe van ca. 75 miljoen euro én de inkomsten van het Fonds Tweedelijnsbijstand daar bovenop.

De N-VA wil daarom, zoals u voorstelt, graag vooreerst de eerste evaluatie van de in 2016 hervormde tweedelijnsbijstand afwachten. Het is in dat licht belangrijk dat we zouden kunnen vaststellen dat misbruiken en risico op misbruiken ook effectief drastisch gedaald zijn. Dat vergt o.i. een consequente toepassing van de middelentoets (waarbij buitenlandse onroerende goederen ook mee in aanmerking moeten kunnen worden genomen en de bureaus voor juridische bijstand adequaat rechtstreekse elektronische toegang moeten krijgen tot allerlei databanken die zicht geven op het vermogen van de rechtszoekende). Ervaring leert dat onder het oude systeem van tweedelijnsbijstand een aanzienlijk aantal personen tweedelijnsbijstand toegewezen kregen die daar eigenlijk geen recht op hadden.

De N-VA is er zich bewust van dat het voeren van een gerechtelijke procedure ook voor de middenklasse, die niet in aanmerking komt voor pro deo, een belangrijke financiële kost betekent. Daarom werd in het zomerakkoord van 2017 afgesproken om een gedeelte van de premie voor een nieuwe standaardpolis rechtsbijstandsverzekering fiscaal aftrekbaar te maken. De onderhandelingen over die polis werden geleid door het kabinet van minister Geens en hebben lang aangeslept. CD&V zal nu vermoedelijk zéér binnenkort een wetsvoorstel indienen. N-VA is bereid gemaakte afspraken na te leven, voor zover de oude regeringspartners dat ook doen, natuurlijk.

3. Garanderen dat rechters toegankelijk en dichtbij zijn en dat zij binnen een redelijke termijn een beslissing kunnen nemen

Deze legislatuur zijn hervormingen doorgevoerd om de werklast beter te verdelen en de vredegerichten efficiënter te maken. Er is hierbij een hele evenwichtsoefening gebeurd om ervoor te zorgen dat burgers nog steeds gemakkelijk toegang hebben tot Justitie. We kunnen deze hervorming na een aantal jaar evalueren om te zien of de doelen bereikt zijn en er geen ongewenste neveneffecten spelen. De N-VA is er desgevallend voorstander van dat

vrederechters – indien opportuun – in andere openbare gebouwen in hun rechtsgebied zittingen “sous l’arbre”, buiten hun officiële zittingsplaats, kunnen houden.

De regering Michel heeft hervormingen doorgevoerd op verschillende werven : aan de gerechtelijke procedure, maar ook aan het gerechtelijk apparaat zelf en de toegang tot justitie. Teveel regels en logge procedureregels staan immers een goede, efficiënte rechtsbedeling in de weg. Zo hebben de doorgevoerde hervormingen tot doel om de gerechtelijke procedures te vereenvoudigen en misbruiken van procedures tegen te gaan. Uit het “justice scoreboard 2018” blijkt dat de gerechtelijke achterstand in veel rechtbanken in dit land nog nooit zo laag is geweest als nu. Anderzijds is het werk zeker nog niet af en moeten we blijven werken aan een efficiënt gerechtelijk apparaat en een moderne Justitie. De N-VA vindt bijvoorbeeld dat archaïsche wetboeken, zoals het Wetboek van Strafvordering, volledig hervormd moeten worden.

4. Erover waken dat burgers op een toegankelijke en begrijpelijke wijze geïnformeerd worden over justitie en hun rechten, zodat zij hun rechten effectief kunnen laten gelden

Een belangrijke oorzaak van de kloof tussen burger en justitie is inderdaad het archaïsche taalgebruik. Daarom moeten we alle justitiële spelers, zoals magistraten en advocaten, motiveren om toegankelijke taal te gebruiken. In de eerste plaats moeten we hierop inzetten tijdens de opleiding, maar ook later is blijvende aandacht nodig, eventueel door permanente vormingen.

Naast een taalgebruik ‘in mensentaal’ is het ook heel belangrijk om rechtzoekenden zo goed mogelijk te informeren over de mogelijkheden die zij hebben wanneer een vonnis niet wordt nageleefd, zoals bijv. bij vonnissen inzake de omgangsregeling van (groot)ouders. Nochtans heeft men met het bestaande straffenarsenaal een stok achter de deur. De N-VA wil dat de sanctiemogelijkheden in begrijpelijke en duidelijke taal worden opgenomen in het vonnis of akkoord dat de omgangsregeling vastlegt.

Hoogachtend,

Namens de N-VA